

Tidligere i Tidsskriftet

Nobelprisen i medisin 1907

Charles Louis Alphonse Laveran fikk nobelprisen i medisin for sin oppdagelse av malariaens blodparasitt og dens konstante forekomst. Grunnlaget for prisen la han 30 år tidligere, da han tjenestegjorde som militærlege i Algerie. Artikkelen ble publisert i Tidsskriftet nr. 24/1907 (s. 1171–3).

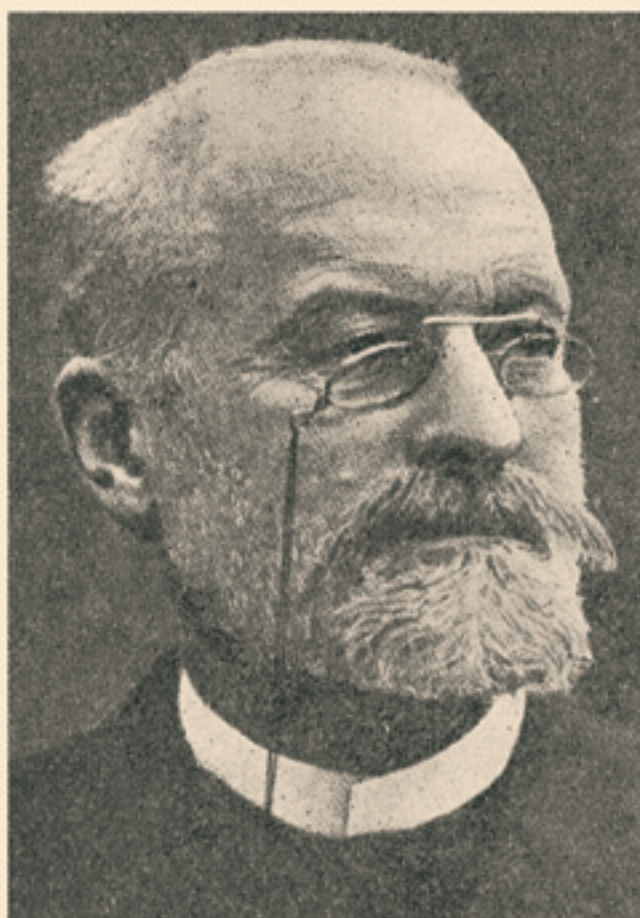
1907-aars Nobelprisvinderen i medicin.

Charles Louis Alphonse Laveran — født i Paris 18de juni 1845 — er oprindelig militærlege, uddannet ved den til det franske Strassburgerakademis medicinske fakultet knyttede école du service de santé militaire, hvorfra han udgik som læge i 1867. I aarene 1884—1894 havde han en lærerpost ved det bekjendte gamle militærhospital Val-de-Grâce i Rue St. Jacques i Paris; han udgav 1896 en *Traité d'hygiène militaire*. Senere har han indtaget en stilling ved Pasteur-institutet som chef de service honoraire.

Det var under sin tjenstgjøring som militærlege i Algier, at han først i slutningen af 70-aarene opdagede malariaens blodparasit, og ved studier paa militærlazarettet i Konstantine bekræftede han sin opdagelse. Han paaviste parasitens konstante forekomst i 432 tilfælde. Sine opdagelser meddelte han først i det franske l'académie des sciences den 24de oktober 1880 og i l'académie de médecine den 25de november s. a. Han mødte ikke straks den fulde anerkjendelse; men hans resultater bekræftedes snart af en række forskere (f. eks. Richard, Councilman, Marchiafava, Celli, Golgi), som sammen med yderligere undersøgelser af Laveran selv i 1881—1882 udvidede kjendskabet til sumpfeberparasitens udviklingsfaser. Marchiafava og Celli har gjort gjældende prioritetskrav; men blandt andet af Councilman er paavist, at hovedæren for opdagelsen skyldes Laveran. Sine erfaringer har han samlet i en *«Traité des fièvres palustres»* (1884) og i *«Des hématozoaires du paludisme»* (1889—1890), hvor han ogsaa meddeler sine undersøgelser over de oprindelig af Danilewsky i blodet af skildpadder og fugle fundne organismer, som staaer malaria-parasiterne nær. Praktisk har han udnyttet disse undersøgelser til ved forsøg med metylenblaat-injektioner til hæmatozoeholdige dyr at paavise, hvor liden betydning Ehrlich—Guttman's anvendelse af dette middel i malaria har. Desuden foreligger der fra hans haand et større verk *«Traité du paludisme»* (1898), som i 1907 er udkommet i en 2den betydelig udvidet udgave.

Opdagelsen af overførelsen af malaria ved anofeles skyldes som bekjendt Ronald Ross, der paaviste dette 1897 for fuglenes malaria (Grassi paaviste det 1898 uafhængig af Ross for menneskelig malaria); men denne overførelsesmaaade var allerede antet af Laveran, som loyalt har akcepteret teorien, varmt forsvaret den (bl. a. i l'académie de médecine 1906) og viet denne lære og de deraf dragne konsekvenser udførlig omtale i sidste udgave af sin *Traité du paludisme*.

Fra 1892 af foreligger fra Laveran meddelelser om trypanosomerne, som i begyndelsen kun paavistes paa dyr, specielt hos rotter. Han har saaledes anstillet undersøgelser paa de i Paris's kloakker meget udbredte rotter (Pasteur-institutets annaler 1901). Interessant er den af ham gjorte paavisning af, hvorledes trypanosomerne i rotteblod ved udsættelse for sterk kulde gennem længere tid kan overføres i en slags dvaletilstand, ligesom af de immuniserende egenskaber, som serum af rotter, der gjentagende

er inficeret fra andre rotter, kommer i besiddelse af. Fra 1902 foreligger meddelelser af ham (sammen med Mesnil) om nagana, den sygdom hos kvæget i Sydafrika, som fremkaldes ved bid af tsetsefluen.

Det bør ogsaa mindes om, at Laveran hører til de første, som prøvede arsenik i sovesygen paa aber, som han havde kunstig inficeret. Hans forsøg med serum i samme sygdom synes mindre vellykkede.

Laveran er membre de l'institut francais og membre de l'académie de médecine. I slutningen af 1880-aarene tilkjendtes han Bréant-prisen af institutet.

K. G.